

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ
ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р

м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ОЦІНКИ ВІДПОВІДНОСТІ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ
(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)

25 березня 2026 р.

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

м. Київ

2026

УДК _613+574]:061.3

Головний редактор: Омельчук С.Т. член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор

Заступник головного редактора: Гринзовський А.М. д.мед.н., професор, Вавріневич О.П. д.мед.н., професорка.

Технічний редактор: доцент кафедри гігієни та екології НМУ імені О.О. Богомольця к. мед. н., доцент Кондратюк М.В.

Редакційна колегія:

БАРДОВ В.Г. – член-кор. НАМН України, д.мед.н., професор;

ГАРКАВИЙ С.І. – д.мед.н., професор;

ГРУЗЄВА Т.С. – д.мед.н., професорка;

ПЕТРУСЕВИЧ Т.В. – к.мед.н., доцентка;

КОРШУН М.М. – д.мед.н., професорка;

ШИРОБОКОВ В.П. – академік НАН та НАМН України, д.мед.н., професор;

ЯВОРОВСЬКИЙ О.П. – академік НАМН України, д.мед.н., професор.

Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука. – К., 2026. – 337 с.

У матеріалах науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 25 березня 2026 р.) висвітлено актуальні питання гігієни, екології та громадського здоров'я: хімічну й біологічну безпеку, якість повітря, води та харчових продуктів, вплив шуму, мікропластику, пестицидів і воєнних чинників на здоров'я населення. Основний акцент зосереджено на міждисциплінарному підході до оцінки ризиків, профілактики захворювань, розвитку кадрового потенціалу, гармонізації національних практик із європейськими стратегіями та післявоєнного відновлення України.

УДК _613+574]:061.3

Електронна версія збірника містить додаткові публікації, що з технічних причин не увійшли до друкованого примірника.

У разі повного або часткового використання матеріалів збірника посилання обов'язкове.

© НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця

воєнний час - 494,5 на 1000 обстежених проти 5,9-6,3 випадки у цивільного населення в мирний час - може віддзеркалювати вплив стресу воєнного часу на тлі значної кількості непрофесійних військовослужбовців (новобранців).

2. Пік загальної захворюваності класу XII (L00–L99) за МКХ-10 у 30–39 років (303,0‰) формується переважно за рахунок дерматитів/екзем та інфекційних уражень, що вказує на вагому роль алергічних і запальних чинників у генезі шкірної патології, і може відображати вплив професійних факторів (контакт з подразником), стресу та зниження бар'єрної функції шкіри.

3. Найвищий рівень уражень придатків шкіри у 20–29 років (116,9‰) і п'ятикратне зниження його до 50+ років (21,8‰) на тлі майже зворотної закономірності - найвищого рівня (104,8‰) розвитку хронічних виразок, атрофії, рубців тощо у віці 50+ років проти найнижчого - у 30-39 років (57,3‰), а також зростання числа випадків папулосквамозних порушень (переважно псоріазу) від 15,6–17,3‰ у віці 20-49 років до 26,2‰ після 50 років можуть відображати вікову динаміку зменшення ендокринної регуляції та секреторної активності сальних залоз, збільшення інволютивних змін придатків шкіри, накопичення хронічних і аутоімунних захворювань, та ослаблення регенеративних процесів у тканинах.

4. Виявлені вікові відмінності доцільно враховувати під час розроблення та планування профілактичних заходів, а також при формуванні системи медичного моніторингу військовослужбовців різних вікових груп.

РОЗПОВСЮДЖЕННІСТЬ ТЮТЮНОПАЛІННЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Єльцова Л.Б., Галан І.О., Коршунова М.І., Кондратюк М.В.,
Алексійчук В.Д.**

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Актуальність. Тютюнопаління залишається одним із найпоширеніших модифікованих чинників ризику для здоров'я. Серед студентів медичних закладів вищої освіти тютюнопаління має особливе значення, оскільки

стосується не лише збереження їхнього власного здоров'я, а й формування професійних компетентностей щодо профілактики негативної дії цього чинника.

Мета дослідження. Визначити окремі характеристики тютюнопаління серед студентів-медиків 1, 3 та 5-6 курсів і оцінити найбільш помітні тенденції, пов'язані з частотою паління та поведінкою щодо його припинення.

Матеріали та методи. Проведено поперечне крос-секційне, анонімне, анкетне дослідження серед студентів медичних ЗВО. До аналізу включено 518 анкет: 177 респондентів 1 курсу, 207 – 3 курсу та 134 – 5-6 курсів. Проаналізовано відповіді щодо досвіду паління до вступу в університет, паління протягом останніх 12 місяців, інтенсивності паління, спроб його припинення, готовності відмовитися від нього та отримання професійної допомоги. Результати подано як частки з 95% довірчими інтервалами.

Результати. У загальній вибірці переважали жінки – 415 осіб (80,1%; 95% ДІ (76,5-83,3), тоді як чоловіки становили 103 особи (19,9%; 16,7-23,5). Частка жінок на 1 курсі дорівнювала 80,8% (74,4-85,9), на 3 курсі – 68,6% (62,0-74,5), у групі 5-6 курсів – 97,0% (92,6-98,8).

Підтверджено що паління протягом останніх 12 місяців присутнє у 48,0% студентів 1 курсу (40,8-55,3), 58,5% студентів 3 курсу (51,6-65,0) та 59,0% студентів 5-6 курсів (50,5-66,9). Отже, паління залишалось поширеним у всіх групах, із вищими значеннями на старших курсах. Частка студентів, які повідомили про регулярне паління до вступу до університету, становила 23,2% (17,6-29,9) на 1 курсі, 17,9% (13,3-23,7) на 3 курсі та 15,7% (10,5-22,8) у групі 5-6 курсів.

Аналіз частоти паління показав несприятливу тенденцію до зростання інтенсивності паління на старших курсах. Частка осіб, які вказали варіант «пачка в день», збільшувалася від 1,7% (0,6-4,9) на 1 курсі до 5,8% (3,3-9,9) на 3 курсі та 13,4% (8,7-20,2) у групі 5-6 курсів. Водночас частка тих, хто не палить, зменшувалася від 63,3% (56,0-70,0) на 1 курсі до 58,5% (51,6-65,0) на 3 курсі та 54,5% (46,0-62,7) у групі 5-6 курсів. Під час асоціативного аналізу показник

«пачка в день» продемонстрував статистично значущий зв'язок із курсом навчання (Cramér's $V = 0,185$, $p < 0,05$).

Поведінка щодо припинення паління також виглядала неоднорідною. Частка студентів, які не намагалися припинити паління протягом останніх 12 місяців, збільшувалася від 16,4% (11,7-22,5) на 1 курсі до 23,7% (18,4-29,9) на 3 курсі та 29,1% (22,1-37,3) у групі 5-6 курсів. При цьому готовність відмовитися від паління зараз виявили лише 19,2% (14,1-25,6), 23,7% (18,4-29,9) і 19,4% (13,6-26,9) студентів відповідно. Професійну допомогу або пораду щодо припинення паління коли-небудь отримували лише 7,3% (4,3-12,2) студентів 1 курсу, 7,2% (4,4-11,6) студентів 3 курсу та 3,0% (1,2-7,4) студентів 5-6 курсів. Серед причин паління найчастіше зазначали зняття стресу, відчуття задоволення та навчальне навантаження.

Висновки. Серед студентів-медиків 1, 3 та 5-6 курсів поширеність паління протягом останніх 12 місяців залишається високою, а структура відповідей свідчить про тенденцію до зростання інтенсивності паління на старших курсах. Найбільш несприятливою ознакою є збільшення частки осіб, які палять на рівні «пачка в день», у групі 5-6 курсів. На цьому тлі звернення по професійну допомогу щодо припинення паління залишається поодиноким. Отримані результати обґрунтовують доцільність посилення профілактичних, освітніх і консультативних заходів щодо відмови від тютюнопаління у студентському середовищі медичних ЗВО.

РИЗИКИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ І ДОВКІЛЛЯ ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ ТА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ В ПРИФРОНТОВОМУ КРАМАТОРСЬКУ

Жолудь Н.П., Хомякова Л.В., Косік М.Б.

Краматорська районна філія ДУ «Донецький обласний ЦКПХ МОЗ України»

Актуальність. Місто Краматорськ знаходиться в 15 кілометрах від лінії фронту. З 2022 року місто знаходиться під постійними обстрілами ворога.